

Aktuális politikai kérdések

Komócsin Zoltán előadása egyetemünkön

Május 10-én egyetemünkön járt Komócsin Zoltán, a párt Központi Bizottságának titkára. Látogatása során nyilvános pártnap keretében tájékoztatta egyetemünk dolgozóit és diákjait a nemzetközi politika aktuális kérdéseiről, ismertetve az európai kommunista és munkáspártok Karlovy Vary-ban megtartott értekezletének főbb eseményeit, tanulságait.

Miről volt szó Karlovy Vary-ban?

Komócsin elvtárs a tanácskozási értékelve elsőnek azt emelte ki, hogy taktikai jellegű nézeteltérések ellenére teljes az ideológiai-politikai harci egység a pártok között. A konferencia nem tekintette feladatának a nemzetközi kommunista mozgalom problémáinak megtárgyalását, hanem kizárólag Európa ügyével, jövőjével foglalkozott — legfőképpen pedig az európai béke és biztonság Achilles-sarkával: a német kérdéssel. Azt a hat kommunista pártot, amely nem képviseltette magát a konferencián, teljesen eltérő indokok vezérelték. Részben a szovjet—kínai viszály napirendre tűzésétől tartottak; román testvérpártunk a kapitalista országok kommunista pártjainak az értekezlet munkájába való bevonását, valamint közös határozat készítését ellenezte; a jugoszláv vezetők olyan kérdéseket akartak napirendre tűzni, amelyeket a résztvevők többsége ellenzett. Volt olyan párt is, amely egyszerűen belső, személyi problémák miatt nem tudta elküldeni delegációját.

Európa békés jövője érdekében a felszólaló sürdötték azt a megoldást sürdötték, hogy az európai kormányok kössenek biztonsági szerződést. Egyetértettek abban is, hogy ki kell harcolni az NDK elismertetését. Nem az a lényeg, hogy formálisan is, hanem de facto. A vizsgálódás középpontjában szerepelt a nyugatnémet kormány új „kelet politikája”, melynek értékelésében csak árnyalati különbségek mutatkoztak az egyes kommunista pártok között. Elmondotta Komócsin elvtárs azt is, hogy a közeljövőben nem várható a diplomáciai kapcsolat felvétele Magyarország és az NSZK között.

Világpolitika

A világpolitika más kérdéseire átvérve Komócsin Zoltán először a vietnami helyzettel foglalkozott. Véleménye szerint az események menetének egyik meghatározója, hogy az Egyesült Államok 1968 nyarára katonai győzelmet akar ki-csikarni. Ezt azonban az agresszió további fokozásával

sem érhetik el. A szocialista tábor segélynyújtása nagy jelentőségű és sokkal hatékonyabb lehetne, ha kínai részről nem nehezítenék meg ennek eljuttatását. A kínai helyzet új tendenciáit előadónk úgy értékelte, hogy a vezetők igyekeznek lefaragni a „kulturális forradalom” szélsőségeit. A helyzet ma is igen bonyolult, s ezt fogja okozza, hogy az ideológiai harc-csal személyi ellentétek párosulnak.

Konzultáció

Az előadást követően a résztvevők több kérdést tettek fel vendégünknek. Ime, a válaszok lényege néhány szóba szűrve:
— A nemzetközi kommunista mozgalom mostani helyzete nem ad okot aggodalomra. Igaz, hogy Európában pillanatnyilag sehol sincs forradalmi helyzet, de a franciaországi választás, a finn koalíció és több más baloldali előretörés a munkáspártok erősödését mutatja.
— Állami vezetésünk személyi változásait hosszas, alapos mérlegelés előzte meg. Ami az államfő személyét illeti, itt végül is a „paraszti folytonosság” elve volt a mérvadó. Városi értelemszerű körök általában Kállai Gyulát szerették volna erre a tisztségre. Az országgyűlés növekvő feladatainak ellátásához azonban szükség volt Kállai elvtársra. A „gazdasági vonal” erősítése a kormányban szintén várható volt. Fokozatosan kialakul továbbá egy olyan egyszerű munkamegosztás, hogy az operatív gazdasági tevékenység a kormány kezében összpontosuljon, míg az ideológiai, nemzetközi és adminisztratív kérdések a pártvezetés hatáskörébe kerüljenek.
— Görögország katonai kormánya a legkülönfélébb politikai csoportok képviselőit tartóztatta le és ez erős ellenhatást fog kiváltani belföldön és külföldön egyaránt. Egyébként a királyi udvar és a hadsereg között is vannak ellentétek. Az illegálisban működő és külföldön tartózkodó vezetősége által irányított görög kommunista pártot aligha érte olyan váratlanul és olyan súlyosan a puccs, mint az EDÁ-t.
— A hallgatóság nagy tapsal köszönte meg az érdekes tájékoztatót.

Bánhegyi László

Eredményhirdetés

A Magyar Újságírók Országos Szövetsége és a Közgazdász szerkesztőség tehetségkutató pályázatának értékelése lezárult. A bíráló bizottság az alábbi díjakat ítélte oda:

I. díjra érdemes pályamű nem érkezett be.

II. díj (350—350 Ft):

Csépai János (V. évf. ter.-mat.) és Hahn Péter (IV. évf. pénzügy.).

III. díj (200—200 Ft):

Farkasházy Tivadar (III. évf. ter.-mat.) és Kékesi Katalin (IV. évf. belker.)

Dicséretben részesült Czákó Csaba (I. ipar), Halász György (III. nemzetközi) és Petres Sándor (IV. belker.).

KÖZGAZDÁSZ

a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja

IX. ÉVFOLYAM, 9. SZÁM.

ÁRA: 30 FILLÉR

1967. MÁJUS 20.

Készülődés a történelmi jelentőségű jubileum megünneplésére

Pártunk központi bizottságának határozata nyomán az egész országban megindult az előkészítő munka, hogy méltóan ünnepeljük meg a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulóját.

Április 21-én az egyetemi párt vb bizottságot hozott létre az évfordulóhoz kapcsolódó események összehangolására, lebonyolítására. A bizottság vezetője Erdei György docens, a pártbizottság agit. prop. titkára. A bizottság tagjai: Ollé Lajos egyetemi tanár, az szb elnöke, Bessenyei Lajos, a KISZ vb titkára, Varga Sándor tudományos rektorhelyettes, a kollégiumi tanács vezetője, Bikics István oktatási rektorhelyettes, az egyetemi kulturális bizottság vezetője, Nagy Vilmos adjunktus, az MSZBT egyetemi szervezetének vezetője, valamint Kovács Géza dékán, a Közgazdász szerkesztő bizottságának elnöke.

A bizottság — megbízatása értelmében — július közepéig tervezetet állít majd össze a forradalom 50. évfordulójának megünneplésére.

Mit tervez a KISZ?

Megpróbáltunk részleteket is megmutatni a jubileumi ünnepségekről, ezért először felkerestük Bessenyei Lajos elvtársat, a KISZ VB titkárát, és Náfrádi László elvtársat, a kultúrosztály vezetőjét.

— Azt tervezzük — mondotta Bessenyei elvtárs —, hogy az egész félév a jubileum jegyében zajlik majd le. Alapvető célunk elősegíteni a szovjet és a magyar nép ismerkedését. Baráti találkozókat szervezünk szovjet egyetemistákkal, szovjet emberekkel. Szeretnénk meghívni a klubba egy neves szovjet közéleti személyiséget és „Forum” keretében beszélgetést folytatni vele a Szovjetunió eredményeiről, világpolitikai helyzetéről. Rövidesen felvesszük a kapcsolatot a budapesti szovjet nagykövetség képviselőivel és megkérjük őket, hogy adják meg számunkra ezt a lehetőséget. Szeretnénk vendégül látni neves szovjet művészeket is.

— November 7-ét történelmi jelentőségéhez méltóan fogjuk megünnepelni. El akarjuk kerülni, hogy az ünnepségek protokollszerű, merev programok legyenek. Arra tö-

rekszünk, hogy mindvégig biztosítsuk a közvetlen hangulatot, a feloldott, baráti légkört.

A November 7-i ünnepségről szólva, Náfrádi elvtárs javasolni fogja, hogy ne szokásos délelőtti ünnepséget tartunk, hanem este rendezzünk díszünnepséget, színvonalas műsorral, a KISZ védnöksége alatt.

— A kultúrosztály tervei között szerepel az „Forum” a világorradalom problémájáról. Ezenkívül szeretnénk, ha ellátogatna hozzánk baráti beszélgetésre egy kiemelkedő magyar kommunista veterán is. Legérdekesebb az a terv, mely szerint November 7. körül a kultúrosztály kibérel majd egy budapesti színházat, „megveszi” az előadást, és 6—8 forintos egységár mellett, 600—700 ember számára lehetővé teszi egy izgalmas, hozzánk közelálló modern hangvételű és rendezésű darab megtekintését. Az előadás után személyesen is megismerkednénk a színészekkel és közvetlen beszélgetést folytatnánk velük.

Ünnepi tudományos ülésszak

Az egyetemi ünnepségsorozat egyik legkiemelkedőbb eseményéről Varga Sándor elvtárs, tudományos rektorhelyettes a következőket mondta:

— A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója alkalmából megrendezésre kerülő ünnepi tudományos ülésszakon 22 előadás szerepel. A plenáris ülésen szó esik majd a szovjet hatalom gazdasági építő munkájának 50 évéről, a két rendszer gazdasági versenyének állásáról. Az előadások megvizsgálják a népgazdasági tervezés és irányítás fejlődését a szocialista országokban, valamint az iparvállalatok vezetési rendszerének továbbfejlesztését is.

— A tudományos ülésszakon, külön kerülnek megtár-

gálásra a világgazdaságnak, a gazdasági mechanizmus reformjának, a gazdasági vezetés továbbfejlesztésének, a politikai történetnek, valamint a matematikai módszerek közgazdasági alkalmazásának egyes kérdései. Az ülésszakon egyetemünk oktatói mellett felépnek az országos irányító szervek és kutatóintézetek tudósai, szakemberei is.

Megtudtuk, hogy a tudományos ülésszak munkájába bekapcsolódnak a Moszkvai Közgazdasági Statisztikai Főiskola, a Plehanov Közgazdasági Főiskola, a Prágai Közgazdasági Főiskola, a Berlii Közgazdasági Főiskola, a Suboticei Közgazdasági Fakultás képviselői is — előadással, vagy kötetlenebb formában.

Kollégiumi napok

Október végén és november elején, az évforduló jegyében rendezik meg a kollégiumi napokat. Alapvető cél, felhívni az egyetem figyelmét a kollégiumi munkára, demonstrálni a kollégisták tevékenységét. Problémát jelent a kollégiumi munkában az oktatók—hallgatók közti kapcsolat hiánya. A kollégiumi napok mozgósító

jellegű programja éppen ezen a helyzeten kíván változtatni.

A kollégiumi napok eseménysorozata keretében szerepel fotókiállítás, sportrendezvény, találkozó végzett kollégista hallgatókkal. A Rudas László utcai kollégium kulturális-tudományos vetélkedőt szervez, melynek témája a

Szovjetunió lesz. A csapatok abban mérik össze erejüket, melyikük jártasabb a szovjet közgazdaságtudományban, irodalomban, zenében stb.

A kollégiumi napok során diákszakköri tudományos tanácskozásra is sor kerül majd. A szaktanszékek és diákkörök bevonásával megtárgyalják a legsikerültebb munkákat.

Közgazdász

A „Közgazdász” is igyekszik kívenni részét a közelgő jubileum méltó ünnepeléséből. Október jegyében közöltük a

méltán sikeres „Az első közzött voltak” sorozatot is. Cikkeinkkel, írásainkkal rendszeresen tudósítottunk a különböző eseményekről. Önálló anyagainkkal is szeretnénk újat, érdekeset nyújtani.

A szerkesztőség szeptember-október folyamán nagyszabású vetélkedőt rendez a Szovjetunióról. Szeretnénk, ha igazán érdekes, izgalmas versengés lenne. S hogy az érdeklődést minden oldalról biztosítsuk, az első helyezettek értékes jutalmakban részesülnek.

Halász György

Tudomány és politika

— elsőőknek

Lassan elérkeztünk első egyetemi évünk befejezéséhez, s mint az ilyenkor szokás, mérleget készítünk. Nemcsak bennünk merül fel a kérdés: „megkaptam-e, amit vártam az egyetemről, mivel gazdagodtam, miben csalódtam”, hanem sokan ostromolnak minket ilyen kérdésekkel: „Na, nem bántad meg...?” s van aki habozás nélkül rávágja: nem. Van aki habozik, s van aki csak megrántja a vállát: nem tudom. Az első év még nagyon is friss tapasztalatai, élményei közül szeretnék most egyet kiemelni. Sokat beszélgettünk erről a kérdéssel és sokunknak jelentett problémát, ezért szívesen róla írok, a nyilvánosság előtt.

Egyetemünkön fő tantárgy a politikai gazdaságtan, s a gazdaságtörténet is, hiszen az egész évfolyamunk egységes előadásokat tartanak. Nyugodtan mondhatjuk, a keddi és szerdai reggeleken telt ház van. Most, a második félévben elérkeztünk tanulmányaink olyan pontjára, ahol már mindenképpen maibb, hozzánk közel állóbb dolgokkal foglalkozunk. Bármennyire is érdekel valakit a gazdaságtörténet, úgy általában, a nagy többséggel együtt a XX. századi anyagot tagadhatatlanul izgalmasabbnak kell, hogy érezze, mint a régebbi időkkel foglalkozó előadásokat. S ez így van rendjén. Mint ahogy sokkal problematikusabb a világgazdaság mai helyzetének, vagy a harmadik világ szerepének elemzése, mint a politikai gazdaságtan alapfogalmainak konkrétan is jól meghatározható, Marx és Engels által kidolgozott tételeinek megértése.

Ahogy lassan beletanultunk az „egyetemi” légkörbe, az első előadások után megértettük: tudományosabban (és itt a szó jó értelmében vett tudományosságról van szó) kell gondolkodnunk, vitatkoznunk, érvelnünk. S ehhez az említett két tárgy tanulása során hozzá is szoktunk. Egzakttá váltak e humán tárgyak számunkra, s ennek befogadása, elsajátítása izgalmas feladat volt.

Most azonban úgy érezzük, kicsit megváltozott a helyzet. A politikai gazdaságtan terén már nem annyira kitaposott úton haladunk, mint eddig, s nem egyértelmű minden oktatónk számára a tanítandó anyag értelmezése. Sokszor komoly viták vannak egyes kérdések körül, s már nemcsak a polgári közgazdászok ellenvéleményét kell ismertetnie a könyvnek, az előadónak, hanem az itt, nálunk folyó vitákról is egyre több szó esik. Még inkább áll ez a gazdaságtörténetre, ahol az egész történelem folyamán teljesen új, szocialista fejlődést kell bemutatni, ennek a fejlődésnek konkrét, objektív értékelésével együtt.

Ezeknél a problémáknál legalább olyan fontos, sőt talán néhány szempontból még fontosabb a tényekre alapozott érvelés, a tudományos vitamódszer. De a fent említett társadalmi folyamatokban néha meghatározó szerepet játszott a politika. S ennek megértését kellene teljesebbé tenni. Berend elvtárs előadásain ezt meg is találtuk. Ő megvilágította az általa feltett gazdasági, történelmi kérdések politikai aspektusait is. De ilyesmire máshol is szükség lenne. Az évfolyamon csak a nemzetköziseknek folyékony rendszeres politikai oktatás, s az is főleg az aktuális politikai kérdésekkel foglalkozik. A klub rendezvényein, de sokkal inkább a KISZ-szervezet belüli politikai órákon sok problémára, kérdésre kaphatunk és kapunk választ. De ha például egy „politikátörténetnek” nevezhetem, nem kötelező előadásorozat megindulna, azt hiszem, nagy sikere lenne. A gazdaságtörténet és politikai gazdaságtan tanításával párhuzamosan folyó politikai oktatás (lépést tartva a fenti tantárgyakkal) nagyon hasznos lenne. Sőt! Ha főleg az anyaggal kapcsolatban felmerülő kérdések adnák fő témáját, tehát szeminárium jellege is lenne, ezek a nem kötelező előadások is biztosan zsúfolva lennének.

Patkó András

Cikkünk nyomán

Ki tehet róla?

A Közgazdász április 22-i számában „KISZ a Tisza partján” című cikk szerzője arról ír, hogy a Közgazdaságtudományi Egyetem hallgatóit, talán éppen azért, mert képzett-ségük folytán értenek a témához, kihagyták a KISZ ösztöndíjvaslatának megvitatásából. A „mellőzők” még azt sem ismerték el róluk, hogy értenek annyit az ösztöndíjhoz, mint más egyetemisták, s hogy „csak véletlenül sikerült megkaparintaniuk a KISZ ösztöndíjvaslatát.”

A cikk írója a demokratizmus nevében vetette fel ezeket a gondolatokat, a demokratizmus nevében marasztalta el kimondatlanul az „illetékes szerveket”, ez elvileg helyes és dicséretes, azonban az adott körülmények ismeretében őt kell elmarasztalnunk felelőtlen és bár a több mint fél éve húzódozó ösztöndíjvaslat kapcsán ez igen furcsán hangzik, hiszen ítéletalkotásáért. Helyesebb lett volna, ha a cikk írója első felháborodása után

alaposabban és higgadtan körülnéz és megkérdezi, mondjuk a Közgazdaságtudományi Egyetem KISZ-titkárát, Besenyey elvtársat, vagy éppen szegedi barátait, hogyan jutott vagy juthatott volna el hozzájuk az ösztöndíjvaslat. Akkor megtudta volna, hogy még januárban az egyetemi és főiskolai KISZ-vezetők írták továbbképző tanfolyamán ismertették s írásban is átnyújtották a Központi Bizottság képviselői elképzelésüket, s minden egyetemi KISZ-bizottság kötelességévé tették, hogy a javaslatokat széles körben vitassák meg a hallgatók között.

Azt hiszem, érdemesebb és hasznosabb lett volna ezen információk birtokában utána nézni annak, hogy miért nem történt meg ez a Közgazdaságtudományi Egyetemen, hogy miért nem jutott el időben a javaslat a hallgatókhoz.

Vedres László,
a KISZ KB munkatársa

Miért nem volt vita?

A Közgazdász hasábjain elég erős negatív visszhangot váltott ki a készülő új ösztöndíjrendelet vitájának elmaradása. Laki Mihály az általános kari KISZ-szervezet titkára a vita elmaradásának okait kutatta. Most Vedres László, a KISZ KB munkatársa a vita elmaradásáért az egyetemi KISZ vb-t, és személyesen engem tesz felelősnek.

Véleményem szerint ebben a kérdésben néhány félreértésről van szó, és arról, hogy a különböző álláspontokat nem sikerült idejében egyeztetni. Alapvetően téves például a vita elmaradásáról beszélni, mert nem erről van szó.

Januárban, a gödöllői országos titkári tanfolyamon szerepelt a kialakítandó új ösztöndíjrendszer témája is, amit egy szekciós keretben az előre kiadott néhány oldalas írás anyag alapján megvitatunk. A KISZ KB és a résztvevők egységes álláspontja az volt, hogy a vitát szüneteltetni kell, összegyűjteni a hallgatók véleményét.

En azonban semmiképp nem tekinthetünk megoldásnak, hogy a kiosztott szöveget változatlanul adjuk tovább hallgatóinknak. Ez az anyag igen szűkszavú, hiányos és homályos volt, alkalmatlan a valóban konstruktív alapszervi viták megindítására. A KISZ KB elképzeléseit jól kidolgozva, a megelőző elemzéseket, vitákat átfogóbban felhasználva és a Művelődésiügyi Minisztérium legérettebb elképzeléseire alapozva kellett volna a diákság nagy nyilvánossága elé bocsátani. Elgondoláson helyességét bizonyítja az is, hogy a válto-

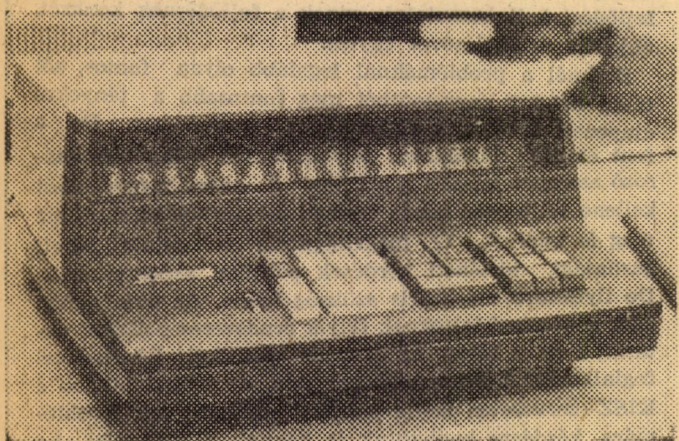
zatlan formában terjesztett „javaslatok” a legtöbb helyen zavart keltettek és helytelen irányba tereltek a véleményeket. A sok félreértés miatt több egyetemen nem léteztek tervek és elvek ellen hadakoztak, érveltek a hallgatók.

Erdekvédelmi bizottságunk közreműködésével áprilisban végül saját magunk készítetünk olyan anyagot, amely a fenti szempontokat lehetőségeinkhez mérten igyekezett figyelembe venni. Arra már nem volt idő, hogy még ebben a félévben alapszervi taggyűlések elé vigyük. Ez csak elkapkodott látzatmunka lett volna, tekintettel a szorgalmi időszak végének közeledtére és a választásokkal kapcsolatos teendőkre. Eppen ezért inkább csupán egy „Forum” vitát rendeztünk a klubban. Kahulits László miniszteriumi főosztályvezető, Bikics István rektorhelyettes és Vedres László részvételével. A több, mint három óras eszmecsere újabb kiegészítéssel szolgált a széles körű vitára alkalmas anyag elkészítéséhez, így a szeptemberi vezetőképző után biztosítani tudjuk, hogy hallgatóink bevonása az új ösztöndíjrendszer kidolgozásába ne csak látzatdemokratizmus legyen. A minisztérium a következő tanévben készíti el a valószínűleg 1968 őszén életbe lépő rendeletet, ezért nem is késünk el.

Biztos vagyok benne, hogy csak körültekintő előkészítéssel lesz értelme az ösztöndíj vitáknak, és hogy mi is csak így tudunk jól megalapozott, használható javaslatokat adni a KISZ KB-nak és a Művelődésiügyi Minisztériumnak.

Bessenyei Lajos

ELEKTRONIKUS REMEKMŰ

Egyetemünk pénzügyi osztálya nemrégiben egy ragyogó irrodagépet kapott. Aki csak megfordul a földszint 16-os szobában, megcsodálja az NDK gyártmányú asztali elektronikus számítógépet. Különösen a könnyű kezelhetőség, a modern, izléses forma és természetesen a zajtalan működés nyeri meg mindenki tetszését. A Soemtron 220/221 szakmailag is elismert, világszínvonalú, teljesen tranzistoros gép. Ferritmagos mátrixtárolója van, eredményjelzése világító számokkal történik. Regisztráló berendezést kapcsolva hozzá, percnként 1800 jelet tud rögzíteni.

Külföldi kapcsolataink – új elvekre építve

A KISZ külügyi bizottságának kezdeményezései

Nem titok, hogy nemzetközi kapcsolataink az első félév folyamán eléggé megromlottak, és a kétoldali levelezés is minimális szintre csökkent. Ezt a helyzetet a „kivüliállók” különféle módon magyarázták. Egyesek a külügyi bizottság korábbi vezetője által elkövetett visszaélések egyenes következményét látták kapcsolataink romlásában, mások viszont elért eredményeinket kizárólag Makkai András szervezett munkája sikerének könyvelték el, olyasmint juttatva ezzel kifejezésre, hogy „egy Makkai” nélkül a külügyi bizottság semmit sem ér. Megint mások a történetekben a külügyi bizottság morális szellemének megnyilvánulását vélték felfedezni, és munkánk visszaesésében annak bizonyítékát látták, hogy semmi gyakorlati értelmű nincs az egyetemi KISZ keretében folytatott külügyi tevékenységnek.

Meg kell mondanunk: a fenti nézetek közül egyiknek sincs igaza. Kapcsolataink kiépítése és fejlesztése nem egyetlen ember munkájának eredménye, azok megromlása sem egyetlen ember hibája, s nem is valamiféle negatív előjelű közérköles felszínre jutásának következménye. Az elmúlt nyáron feltárt szabálytalanságok és visszaélések – sajnos – valóban megromlották a külügyi bizottság hiteltét, de inkább „magunk között”, nem pedig külföldi partnereink előtt, akik nem is szereztek tudomást azokról. S ha a hitelromlás tervének megnyirbálására, a gyepő visszafogására is vezetett, a kérdésnek nem ez az igazi nyitja. Egyszerűen arról van szó, hogy nemzetközi kapcsolataink tervszerű és cél-szerű kiépítésében az európai szocialista országok közgazd-

sági főiskoláitól, egyetemeitől alaposan lemaradtunk.

A külföldi testvérintézmények ifjúsági szervezetei már régóta nem a nyári cserélődések kampányszerű szervezésére fecsérik energiájukat, hanem egyre több figyelmet szentelnek a különböző országok közgazdász hallgatói között kialakítandó szakmai jellegű kapcsolatok, a nyári külföldi termelési gyakorlatok szervezésének. Mi ilyen akciókkal mindeddig nem büszkélkedhetünk. Lényegében csak az utóbbi két hónapban tettünk valamit annak érdekében, hogy a külügyi tevékenység hallgatóink szakmai fejlődésének, jó felkészülésük közgazdászválasztásának egyik eszköze legyen.

Ha összehasonlítjuk KISZ-szervezetünk munkáját a lengyel, a csehszlovák vagy éppen a jugoszláv közgazdasági főiskolák ifjúsági szervezeteinek működésével, sok szempontból lemaradva érezhetjük magunkat. A velünk kapcsolatban álló CSM- vagy ZSP-szervezetekben például maguk a diákok szervezik meg külföldi gyakorlatukat, s így módon még válogatni is tudnak a különböző lehetőségek között. A diákkörök is az ifjúsági szervezet egészére alatt működnek, hazai és nemzetközi konferenciákat rendeznek. Például ilyen formában kerül sor májusban arra a kelet-nyugati kereskedelemmel foglalkozó varsói konferenciára, melyen egyetemünket két negyedéves hallgató fogja képviselni.

A szovjet közgazdasági főiskolákon a Komszomol-szervezetek külügyi munkájának középpontjában a nemzetközi építőtáborok szervezése áll. Ez nemcsak abban különbözik a

mi módszerünkötől, hogy a szervezés decentralizált, és minden egyetem, illetve főiskola maga keres megfelelő munkalehetőséget, hanem abban is, hogy a teljes ellátáson túlmenően mind a hazai, mind a külföldi diákok megfelelő anyagi juttatásban részesülnek. (Bizunk benne, hogy hallgatóink már az idén megismerkedhetnek harkovi barátaink építőtáborával.)

Az együttműködés lehetőségéről néhány héttel ezelőtt egyetemünk tanácstermében a varsói, wroclawi és szabadkai közgazdasági főiskolák diákszervezeteinek képviselőivel beszélgettünk. Sok biztató kezdeményezés született, különösen annak érdekében, hogy jövőbeni kapcsolatainkat intézményeink profiljának megfelelően fejlesszük, szélesítsük. Hogy példát említsék: A következő tanévben a varsói főiskolával diákköri cseréket fogunk szervezni, kölcsönösen játkoztatjuk egymást kutatásainkról, és sor kerülhet bizo-

nyos témák közös kidolgozására is.

A másik konkrét lépés wroclawi kollégáink meghívása: három hallgatónkat várják a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulója alkalmából novemberben sorra kerülő nemzetközi konferenciájukra.

A megbeszéléseken olyan határozatot fogadtunk el, hogy a képviselt főiskolák igyekezzenek rendszeres és sokoldalú kapcsolatot kiépíteni egymással; a többi szocialista ország közgazdász hallgatóinak figyelmét pedig felhívjuk hasonló akciók szervezésére.

Úgy érzem, a külügyi bizottságban megtettük az első, alapozó lépéseket ahhoz, hogy helyes alapelvekkel eredményes külügyi munkát végezhessünk. E néhány kezdeményezés talán már a közeljövőben meghozza gyümölcsét, s akkor „megromlott hitelnünket” minden bizonnyal „belföldön” is sikerül helyreállítanunk.

Lipovecz Iván

Gazdasági reform és a tananyag

Az egyetemi tanács és a pártbizottság együttes ülésén élénk eszmecsere bontakozott ki a gazdasági mechanizmus reformjával kapcsolatban a szocializmus politikai gazdaságtana oktatásának szükségessé vált módosításáról. E változtatások szükségességét meggyőzően támasztotta alá a Bedő Gyula, Berei Andor és Szabó Kálmán által elkészített tartalmas és tömör előterjesztés.

A vita alapjául szolgáló, jól szerkesztett anyag megállapítja, hogy a gazdaságirányítás gyakorlatához hasonlóan „az oktatásban sem értékeljük kellően a szocializmusban is fellépő árutermelés és áruforgalom jelentőségét és az értéktörvények a szocialista termelési viszonyok között is érvényesülő hatását... Az oktatás további menetében az eddiginél sokkal nagyobb súlyt kell helyezni a terv és a piac egységének és ugyanakkor a szocialista piac specifikus, szabályozott jellegének megértésére, az értéktörvény tényleges helyének és hatókörének feltárására.” Az oktatás tartalmi hiányosságai főleg abból fakadtak, hogy „a tananyag eredetileg nagyrészt a szocialista gazdaság törvényeinek tételszerű kifejtését tartalmazta, amely nem támaszkodott a szocialista gazdaság konkrét fejlődésének és működésének beható elemzésére. A program és az egész tananyag ilyen jellege az oktatást sokszor elvonttá és sematikusá tette, gyengítette meggyőző erejét.”

Milyen iskolatípusban végzett?

Tanulmányi átlag:	Gimnázium	Technikum
2,51 alatt	70%	30%
2,51–3,00	70%	30%
3,01–3,50	67%	33%
3,51–4,00	66%	34%
4,01–4,50	64%	36%
4,51–5,00	50%	50%

Vagyis, meglepő módon a gimnáziumban végzett hallgatók aránya a gyengébb eredményt elérik között, számárányuknál magasabb. Véleményem szerint magyarázatul a technikumok hallgatók kezdeti fogva meglévő nagyobb érdeklődését, tudatosabbá lehetne felhozni. Az mindenesetre látszik belőle, hogy az iskolatípus kisebb követelményből adódó hátrányt a szakma alaposabb ismerete, szerete ellensúlyozni tudja.

Az egyik kérdés az előadásokról érdekelt: Mi a véleménye az idén és a saját szakján hallható előadásokról? Nevezze meg azon előadásokat, amelyek:

- egyszerűen az írásos anyagot ismétlik, nem nyújtanak újat;
- az írásos anyagnál többet, frisseket nyújtanak, de ritkábban kellenének, s csak a lényegét, újat érintenek;
- jobb előadóval vonzóbbak lennének;
- különbösen érdekesek, örömmel vesz részt rajtuk.

A kérdésfeltevés módja tehát arra irányult, hogy a hallgatók a szélsőséges eseteket jelöljék meg, azt, hogy az előadások közül melyiket tartják a legérdekesebbnek, illetve a leggyengébbnek. Évfolymonkénti és szakonkénti elemzéssel sikerült kideríteni, hol vannak problémák, s ezeket az észrevételeket a pártbizottság az illetékes tanszékek tudomására hozta. Ez nagyon hasznos lehet az oktatómunka javításához.

Végül még annyit, hogy első éven a gazdaságtörténetet, másodéven a filozófiát, harmadéven az elméleti történetet, a programozást és a külkereskedelmi technikát, negyedéven pedig a világgazdaságtant és a piacutatást tartják a legérdekesebb előadásoknak.

Petres Sándor

HOGYAN TANULUNK?

A kereskedelmi kari pártbizottság az elmúlt félévben kérdőívet osztott szét a kar hallgatói között. Az oktatási reformmal kapcsolatos problémákról kellett 530 hallgatónak véleményét mondani. Az alábbiakban igyekszem röviden ismertetni a leggyakoribb, tipikus válaszokat, illetve a belőlük levonható következtetéseket.

A kiesés

Sok elsőéves néhány évvel az érettségi után került az egyetemre, ezért kicsit kiesetek a tanulásból.

A felmérés során megkérdezett hallgatóknak 55 százaléka közvetlenül érettségi után folytatta a tanulást, 38 százaléka egy-két évig dolgozott. Minden tizedik válaszadó (azaz minden ötödik fiú), katonai szolgálatot teljesített. Erdekesség, hogy a lányok közül is mindenki elhelyezkedett, ha nem vették fel rögtön az egyetemre, s nem maradtak otthon a háztartásban segíteni.

Vajon hogyan befolyásolja a tanulmányi eredményt a továbbtanulásnak munkával vagy katonai szolgálattal történő megszakítása? Várható volt, hogy jobb átlagot érnek el azok, akik a felvétel évében érettségiztek. Közülük kerül ki például a jeles és kitűnő rendűek 72,2 százaléka, míg az elégségeseknek ők csak 44,1 százalékát adják. Ezzel szemben az érettségi után termelő munkába állt hallgatók közül 2,51 alatti átlagot ért el 56 százalék, míg hallgatóink összességére vonatkozóan ez a szám 38 százalék.

Különösen az elsőéveseknél mutatkozik erősen a fenti hatás. Az egyetem előtt kereső munkát végzett elsőéves diákok részesedése az elégségesekből 76 százalék, ami felső éven fokozatosan csökken, de még a negyedéveseknél is 42 százalék, tehát az egyetemi átlagnál (38%) nagyobb.

Tanulási módszer

A megkérdezett hallgatóknak többek között arra is válaszolni kellett, hogyan veszik át felkészülésre a tananyagot.

1. Többször egymás után, rendszeres jelölés nélkül olvassa az anyagot;

2. Átolvasáskor aláhúzással vagy más módszerrel jelöli a lényegét, s a továbbiakban a jegyzetet nem olvassa el szóról szóra.

A válaszadók 13 százaléka az elsőt alkalmazza. Külön figyelmet érdemel, hogy ezt a differenciálás nélküli, rossz módszert a negyedévesek említették a leggyakrabban.

E tanulási módszernek az átlageredményekre gyakorolt negatív hatása nyilvánvaló és a számok is ezt igazolják. A fenti 13 százalék közül kerül ki az elégséges rendűek 29%-a, míg jeles vagy kitűnő mindössze egyetlen egy akadt közülük.

A módszer kérdéséhez tartozik az is, ki tanul együtt valakivel, s az együtt tanulás pozitív hatásként tükröződik-e a tanulmányi eredményben. A kérdőív adatai szerint a hallgatók fele tanul egyedül, a többiek pedig kollégájukkal együtt.

E két csoport átlageredmény között nincs lényeges eltérés, így ez a tényező a jelek szerint nem befolyásolja nagy mértékben a tanulás hatékonyságát.

Gimnázium – technikum

Gyakori téma nálunk, hogy a technikumban érettségizettek hogyan küzdhetik le felkészülési hátrányukat, különösen matematikából és idegen nyelvekből. Mit mondanak erről a felmérés adatai?

A megkérdezettek 63,6 százaléka jött gimnáziumból, bár ez az arány évfolyamonként változik, s a technikumban végzetek javára változik.

A hallgatók középiskolai végzettsége és egyetemi átlageredményük így alakul:

F. P.

KIEGÉSZÍTÉS

Lapunk legutóbbi számában a visszaemlékezésekhez írt ismertetőből kimaradt az a mondat, hogy dr. Kiss Artúr elvtárs 1945-től az MKP tagja volt.

★

Hiányosan közöltük a múltkor az újjá választott kereskedelmi kari KISZ-vezetőséget, mivel abban a szakvezetőségi titkárok is részt vesznek. Név szerint: Fézler Sándor (belfer), Dániel Anna (külker), Piros László (agrár).

Újra voltam a diákkonferencián

A műszakosok gyönyörű Schönerherz Zoltán Kollégiumában, abban a teremben, ahol az Illés- és Zorán-együttes oly sokszor fellép, május 5-én fehér asztalok sora és vörös drapériával borított emelvény fogadott bennünket az első budapesti diákkonferenciára, hivatalos nevén: egyetemi és főiskolai hallgatók budapesti tanácskozására érkező küldötteket.

Először voltam ilyen tanácskozáson, és megvallom, volt bennem egy nagy adag kétkedés. Mi az, ami a Budapesti Működő Majdnem 30 egyetemen, főiskolában, technikumban közös, mi köti össze az itt tanuló 28 ezer hallgatót? Ez a kérdés a konferencia után sincs lezárva számomra, de néhány olyan tény ismertem meg, melyek közelebb vittek a megoldáshoz.

Állás

Sokszor esünk pánikba, vagy másként kapjuk meg a „közgazdaságkomplexust”, amikor az elhelyezkedés gondoljaink próbálunk szembenézni. E tanácskozáson kiderült, hogy az egyetemünkön is kétségkívül meglevő problémák ellenére nincs ok a panaszra. Bár fő-

zse elvtárs (a Budapesti KISZ Bizottság egyetemi ügyekkel foglalkozó titkára) beszámolójában megemlítette néhány szakunkat, elsősorban mégsem nálunk vannak állásgodok.

A felszólalásokban sok szó esett a fiatal mérnökök, fogorvosok, pedagógusok elhelyezkedési, kezdeti nehézségeiről. E kérdést az orvosegyetem KISZ-titkára úgy fogalmazta meg, hogy náluk létezik egy esetleges „értelmiségi túlermeléstől” való félelem. A művészeti főiskolákon inkább a „tanítási vagy alkotói” alternatíva okoz sok problémát. E gondokról őszinte, a megoldás útjait kereső felszólalások hangzottak el. Megítésem szerint sokan a vidéki elhelyezkedéstől viszolyognak, de ha csak ezzel intézzük el a kérdést, akkor a felszínen maradjunk. Bizonytalan még, hogy az új elosztási rendszerben, amikor majd pályázattal kell helyet keresni a végzős hallgatóknak, mennyire javulnak esélyeink. A több éves gyakorlatlaltal rendelkező diplomások konkurenciájának „árnya” mindenesetre megköveteli, hogy e kérdéssel a KISZ illetékesei (egyetemünkön is!) behatóan foglalkozzanak. Követendő példa lehet számunkra a

végzetek helyzetéről, érvényesüléséről több helyen végzett szociológiai felmérés.

Alapszervi élet

Az alapszervi KISZ-élet gyengesége az egész konferencia visszatérő témája volt! „Megnugodva” vettük tudomásul, hogy ez sem a Közgáz sajátossága, hanem általános jelenség, és a közeljövőben nem is nagyon várhatunk forradalmi változást. A konferencia — legalábbis számomra — adós maradt a „csodaszor” receptjével, sőt egyre inkább elmélyítette bennem a csodaszor nemléteének gondolatát. Érdekes kezdeményezés, elképzelés azért akadt a felszólalásokban. A TTK-n az érdeklődők számára világnézet, politikai körök szervezésével, máshol a kollégiumi munka fokozásával igyekeznek az alapszervezetek munkáját segíteni.

Legéletképesebbek az egyetemi hallgatók külső társadalmi, politikai tevékenységének fokozását célzó javaslatok, elképzelések látszóttak. A sok helyen már komoly eredményeket is felmutató törekvések azonban különböző akadályokba ütköznek. Így az orvosegyetem szakmai-társadalmi munkáihoz (szűrővizsgálatok stb.) nincs meg az anyagi fedezet, a közgazdasági egyetem és a Felső- és Középiskolai KISZ Bizottság az ottaniak nemtörődömsége miatt még mindig nem tudott megállapodni a falusi népművelési munkában. A konferencián elhangzott néhány bírálat a KISZ vezető szerveit érintette, amiért nem támogatják megfelelő rugalmassággal a diákság önálló politikai akcióit, bátorítatlanok például a tiltakozások, tüntetések kérdésében.

Követelményrendszer

Felsőbb szerveink — ahogy Főzse elvtárs beszámolójából ez kitűnt — a személyekre és

alapszervekre (csoportokra) kidolgozott követelményrendszerben látják a mozgalmi munka fellendítésének leghatékonyabb eszközét. Ezzel lehet vitatkozni, amint az egyetemi küldöttterkezetünkön meg is történt. Az mindenestre fejlődés, és csak üdvözlőni lehet, hogy igyekeznek elkérni az ISZM buktatóit, és nem követelik mindenkitől ugyanazt. Minden intézmény maga dolgozza majd ki saját követelményrendszerét. Nem tévedés — jövő időben —, mert ma még csak a Műszaki egyetemen van ilyen, de annak pozitív vagy negatív tapasztalatairól az ő küldötteik sem adtak tájékoztatást, nyilván azért, mert ott is csak nemrég vezették be.

Feladataink

A gazdag akcióprogramban komoly feladatokat kapott egyetemünk. Nekünk kell megszervezni a KISZ külföldi kapcsolatait bemutató kiállítást, az egyetemünk és főiskolák KISZ-vezetői számára pedig a „nemzetközi kérdések szabadegyetemét”. Komoly munkánk lesz egy tudományos ülésszak rendezése „A gazdasági mechanizmus reformjának közgazdasági és jogi kérdései” címmel. A mi KISZ-szervezetünk feladata lesz az egyetemi hallgatók nyelvi versenyének előkészítése is. A külföldi hallgatók hatékonyabb bevonásának módszereit szintén nekünk kell kidolgozni.

A konferencia szüneteiben a különböző intézmények küldöttei kíváncsian mérgették egymást, mint az már szokás, amikor idegen emberek véletlenül egy társaságba kerülnek. Valóban, nagyon keveset tudunk egymásról, mi budapesti egyetemisták, főiskolások és felsőfokú intézmények hallgatói. Több hozzászóló, köztük Bessenyei elvtárs, egyetemünk KISZ-titkára szerint, az elszigeteltséget csökkenteni és kapcsolatunkat fokozni kell, közös akciókkal, megbeszélésekkel, tapasztalatcseréikkel. Mások javasolták a kollégiumok szorosabb együttműködését, kiállítások cseréjét stb.

Jó érzéssel töltött el, hogy olyan problémákat, amelyekkel más egyetemeken még küszködnek a mi KISZ-szervezetünk már megoldott. Mással még nem természetesen az, hogy a segélykeretet a KISZ osztja el, és akad olyan érdekvédelmi csoport is, amely nem tudott munkalehetőségeket felkutatni. Néhány más területen is elmondhatjuk, hogy az élvonalban vagyunk, és az egyetemisták mozgalmi életének tapasztalatait kicserélve, saját eredményeink elérésének útja tanulságos és követendő lehet a többiek számára.

L. M.

Mozgalmi esemény

Nem túlzás és nem is üres szöveg, ha az egyetemi vezetőségválasztó KISZ küldöttterkezetet biztató eseménynek tekintjük. Rendkívül nem a protokoll tette a tanácskozást, hanem éppen a munka.

Az a stílus, ahogy az értekezlet munkáját végezte, ahogyan az egész napos rendezvény lezajlott. Teljesen méltányos, hogy a szokottnál nagyobb teret adjunk a vitának, a tartalmi kérdéseknek, erre azonban helyhiány miatt mostani számunkban nem kerülhetett sor. Következő számunkban részletes beszámolóknak biztosítjuk a helyet, most csupán a választások eredményét közöljük és a küldöttgyűlés szolidaritási nyilatkozatát.

A küldöttterkezetlen újjaválasztott KISZ-bizottság tagjai

Baracs Ilona, Bauer Tamás, Bessenyei Lajos, Bethlendi László, Bus János, Csáki Csaba, Fábian András, Farkas Ilona, Fézler Sándor, Garam Katalin, Hajdú Eva, Horváth Ferenc, Jankó Géza, Juhász Pál, Karmazsin Piroška, Király Attiláné, Koncz Margit, Kocsi János, Kovács Gyuláné, Laczó Bálint, Laki Mihály, László Irma, Madarász Aladár, Matheisz Erzsébet, Michna Judit, Mundruczó György, Molnár Sándor, Náfrádi László, Osváth Eva, Pázmány Sándor, Pölöskei Pál, Réti János, Róth János, Sára János, Simon Pál, Szelényi Zoltán, Szűcs Mária, Tóth András, Zákonyi János.

Végrehajtó bizottság

A küldöttterkezet után az új KISZ-bizottság rögtön ülést tartott és megválasztotta a 11 tagú végrehajtó bizottságot. Titkára ismét Bessenyei Lajos elvtárs lett. Tagjai:

Bethlendi László, a mezőgazdasági tanszék tanársegéde, Bus János, II. évf. külker. szakos, Fábian András, II. évf. belker. szakos, Hajdú Eva, III. évf. ipar. szakos, Horváth Ferenc, a népgazdaság tervezése tanszék tanársegéde, Juhász Pál, II. évf. általános szakos,

Laki Mihály, III. évf. általános szakos, Mundruczó György, a statisztika tanszék tanársegéde, Náfrádi László, a kultúr-osztály vezetője, Simon Pál, III. évf. ipar. szakos hallgató.

Kerületi küldöttek

A IX. kerületi KISZ-küldöttterkezetlen egyetemünket hétagú delegáció képviseli. Az egyetemi vezetőségválasztó tanácskozáson a küldöttség tagjává választották BESSENYEI LAJOST, FÁBIAN ANDRÁST, HAJDÚ EVÁT, HORVÁTH FERENCET, LAKI MIHÁLYT, SIMON PÁLT ÉS TÓTH ANDRÁST.

NYILATKOZAT

az imperializmus ellen küzdő hős vietnami néppel való SZOLIDARITÁSRÓL

Mi, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem KISZ küldöttterkezetének résztvevői, az egyetem KISZ-fiataljainak nevében, átérezve egy szocialista ország diákjainak felelősségét a nemzetközi osztályharc kiéleződésének időszakában, a leghatározottabban elítéljük az Egyesült Államok vietnami agresszióját, és teljes támogatásunkról biztosítjuk Vietnam hős népét. Kötelességünknek tartjuk, hogy mindaddig, amíg az agresszió folytatódik, fokozzuk erőfeszítéseinket szolidaritásunk kifejezésére, minden eszközzel támogassuk vietnami elvtársainkat. Szolidaritásunk hathatós kifejezésére továbbra is fel kell használnunk az összes lehetséges formát. Célunk az, hogy mind az egyetemen, mind azon túl egyre több fiatal ébresszünk felelősségének tudatára, és vonjunk be ebbe a harcba, amely a szabadságért és a békéért folyik, a proletár internacionalizmus jegyében.

Budapest, 1967. május 9.

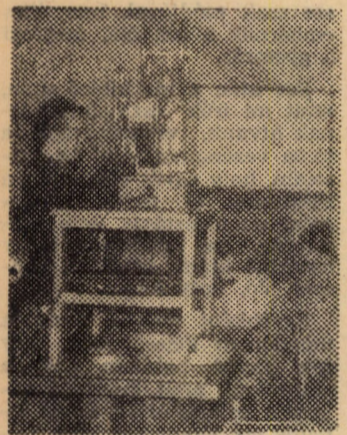
Szindarabok — oroszul

Az orosz nyelvi kör vezetősége felhívja hallgatóinak figyelmét, hogy június elején a Nemzeti Színházban vendégszerepel a Moszkvai Művész Színház együttese. Az orosz nyelv gyakorlásához rendkívül hasznos előadások a következő időpontokban lesznek:

Június 1., 2.: Pagogyin: A Kreml toronyórája
Június 3., 4.: Gogol: Holt lelkek
Június 6., 7.: Sejnyin: Súlyos vád
Június 8., 9.: Lavrentjev: Tiszteld apádat
Június 10., 11.: Csehov: Cseresznyékert

A fenti előadásokra helyárak 10 Ft-tól 28 Ft-ig. Jegyek igényelhetők a Nemzeti Színház szervezési osztályán (Tel: 117-220, Pataki Kornélnál).

A „holtidény” ellenére sikerrel indult a Mopresszo

Gyakran hallani a következő okfejtést: A fiatalok közömbösek a társadalom, sőt szűkebb környezetük, munkahelyük, iskolájuk mindennapos problémái iránt. Ennek a valóban elszomorító jelenségnek egyik legfőbb oka, hogy az iskolák, üzemek vezetősége és az ott működő KISZ-szervezet nem nyújt lehetőséget a fiataloknak elképzelésük, véleményük kifejtésére. Ha ennek a többnyire csak potenciálisan létező kritikus tenniakarásnak mozgási lehetőséget biztosítanánk, akkor csökkenne, sőt talán meg is szűnne a közöny.

Néhány tény az elmúlt hónapok egyes KISZ-megmozdulásairól:

— Beszélgetés a nyelvi intézet vezetőjével az egyetemi nyelvtanításról. Megjelent kb. 20 diák.
— Beszélgetés a matematika tanszék vezetőjével az egyetemünkön folyó matematika-oktatás kérdéseiről. Jelen volt 8 hallgató. Egyik sem elsőéves.
— Fórum-vita az illetékes minisztériumi, egyetemi és KISZ-vezetőkkel az új ösztöndíjrendszer tervezetéről. Résztvevő diákok száma 40.

Ezzel szemben állnak más tények: — Rengetegen utóvizgáznak matematikából. Főleg az elsőévesek panaszolnak e tárgyban az előadásokra, a vizsgamódszerekre. A gyakorlatvezetők nem mindig tudják az előadásokon elhangzottakat példákkal illusztrálni.

Sok a panasz a nyelvkönyvekre. Évek óta megoldatlan az induláskor jelentkező nyelvtudásbeli különbség figyelembe vétele. A felsőéveseknek elenyésző hányada képes szakszöveget fordítani.

— Rémhírek, „tervek” tömkelege keringett az új ösztöndíjrendeletéről. Senki nem tudta, milyen is lesz valójában.

„Élek, magamba száműzötten...”

A tények csak azt kívánják illusztrálni, hogy volt miről beszélni az összejöveteleken. Bizonyítja ezt az is, hogy a kevés számú résztvevő órákon keresztül vitatkozott, kérdezett. Tanárainkat érdekli a hallgatók véleménye, volt olyan e beszélgetések között, ahol majdnem annyi volt az oktató, mint a diák.

De hol maradnak a „tömegek”? És ha nem jöttek el, mi lehet ennek az oka?

Már hallom is a sztereotíp választ: nincs időm, tanulok, dolgozom stb. Ez a (legalább ilyenkor megnyilvánuló) szorgalom valóban dicséretes, bár ha arra gondolok, hogy a klub más rendezvényein hányan jelennek meg... Mással kell keresni az okot.

Van nálunk mindenkinek véleménye a matematika-oktatásról, a nyelvtanításról, hogy az ösztöndíjról ne is beszéljünk. E véleményét senki nem rejti véka alá, szívesen közli barátjával, csoporttársával. Ha azonban uram bocsá! tanár-„főnök” kerül a közerbe, véleményét még az orra alatt sem meri eldúnyogni.

Ismerem e nem éppen bátor viselkedési formát „megideologizálók” érveit. Hatalmas sorban vonulnak el a középiskolai tanárok és iskolaigazgatók, vállalati igazgatók és szakzszevetők, akikkel hallgatótársaim „amikor még olyan naív voltam mint te” korszakban találkoztak, ütköztek meg és szenvedtek vereséget, hátrányt stb. Igen, szinte kivétel nélkül elmondhatjuk: átéltünk, vagy végignézhettünk apróbb-nagyobb önkényeskedést, „tekintélyen” alapuló bírálat-elfojtást, „kiszűrés”. Aki azt hiszi, hogy

ilyen csak vele történhetett meg, sajnos téved. Az is igaz, hogy az esetenkénti hallgatás, a mindig csendes „szürke egér”-viselkedés esetleg nyugalmasabb életet, könnyebb előremenetelt eredményezett.

A másik ellenérv, illetőleg az előző folytatása így hangzik: „Na, és mi van akkor, ha elmondom? Kit érdekel? Vajon figyelembe veszik-e? Változtatnak-e a dolgokon?”

Ebben az érvben is sok az igazság. Igen „divatos” módszere egyeseknek, hogy figyelmesen meghallgatják, és „majd utánajárunk” felkiáltással agyuk szemétkosarába süllyesztik a véleményt, legyen az bírálat, vagy egyetértés.

Ha ennyire érthető a „ne szólj szám, nem fáj fejem”-elvet vallók magatartása, mi a cikkről baja? Túlságosan egyszerű lenne mindenkitől megkövetelni, esetleg valamiféle követelményrendszerbe foglalni a pártos bírálatot, a bátor kiállást, és természetesen eredménytelen is lenne.

Meggyőződésem, hogy oktatóink nem azért jöttek el a megbeszélésekre, hogy „megnézzék magunknak” a kritikust. Őket a kíváncsiság hozta ide, kíváncsiság a másik oldal véleményére, nézőpontjára.

Közönyünk, meghűződésünk hátterében nagyon mélyen bennünk élő előítéletek vannak, amelyeket hol növel, hol csökkent a mindennapi tapasztalat. És valljuk be, szívesen hallgatjuk az előítéletünket alátámasztó negatív élményeket. Jól jöhet ez olyankor, amikor saját hallgatásunkkal, szolgálkúságunkkal szembe kell nézni. A „szürke egér” életfelfogás ma még kényel-

Laki Mihály

Az Édentől Keletre

Az Ursten ült a világ-
egyetemben és vaka-
ródzott. Szörnyen unta-
maga, ami nem csoda, hiszen
rajta kívül nem volt már
csak tér, idő és anyag, ami
egy idő után tényleg unal-
massá tud válni.

Már öröktől fogva benne
élt, hogy kéne valami nagy-
szabású dolgot csinálni, hi-
szén az ember nem ülhet öl-
betett kézzel mindörökké,
még akkor sem, ha isten az
illető.

Úgy gondolta, hogy néhány
ezer évig elbajlódik majd
az egész, de rájött, hogy
prémiumot úgysem kaphat
érte, így aztán hat nap alatt
összezsapta az egész terem-
tést. Nem sikerült éppensé-
ggel, de ezért annyira muta-
tott, mintha hóvégi hajrában
készült volna.

Először megteremtette a
Földet, füvet, fákat, később
az állatokat és az első ember-

párt. Tényleg paradicsomi
állapotok uralkodtak. Ádám-
még egész nap a fűben he-
verészték, ha megsomjaz-
tak, ittak, ha megéheztek, et-
tek. Természetesen nem al-
mát, mert az már akkor is
exportcikk volt, hanem na-
rancsot, banánt és kínai ana-
nánszkonzervet. Az erdőben
békésen megfért egymás
mellett a farkas és a bárány,
az oroszlán és a gazella. Sen-
ki nem bántott senkit. Ekkor
még közlekedési rendőrök
sem voltak. A levegőt meny-
nyei hárfák hangjai töltötték
be, amelyeken szakképzett
angyalok játszottak. Akkor-
tájt még nem volt sláger, a
„most még fáj, fáj...”

Nem is lett volna semmi
baj, ha Éva nem kezd
el unatkozni Ádám mellett.
De unatkozott, s így elhatá-
rozta, hogy megszalja egy
másfélméteres kigyóval, aki-

ről később kiderült, hogy
Luci Ferenc, a tagadás ősi
szelleme. Ez a kigyó kínál-
ta meg őket almával. Ádám-
még nagyon izlett a gyü-
mölcs, mivel ilyet még soha
sem ettek. Pukkadásig tele-
ették magukat. Mikor az Ur-
isten megtudta, hogy ettek a
tiltott exportgyümölcsből,
éktelen haragra gerjedt. Már
akkor is a népgazdasági ér-
dek volt az elsődleges.

Elhatározta, hogy kizavar-
ja őket a Paradicsomból. Az
első emberpár rémülten me-
nekkült. Nem értették az egé-
szet, de menni kellett, hát
mentek. Sokáig keresgéltek a
helyet, ahol letelepedhettek.
Éva Nyugatra akart
menni, de Ádám nem szerete-
te a létbizonytalanságot. Így
aztán az Édentől Keletre tele-
pedtek le.

Ádám dolgozni kezdett.
Elég szépen keresett,
mivel ekkor még a norma-
rendezés is ismeretlen fogal-
lom volt. Aztán megszületett
a kis Kain és Abel, akik sok
örömet okoztak szüleiknek.

Az Ursten bosszankodva
nézte a boldog kis családot.
Úgy érezte, hogy nem elég-
gű büntette meg őket. Ádám
örömmel végezte munkáját,
amely még nem idegenedett
el tőle. Éva sok gondnal és
szertellességgel nevelte a gyere-
keket. Azok pedig egész nap
gyilkos-áldozat játékokat já-
tszottak, és ez boldoggá tette
őket. Az Ur sokáig gon-
dolkodott, mit tegyen. Végül
rájött. (Nem hiába volt tö-
kéletes.) Megteremtette a
bolhát, a poloskát, a skor-
piót, a közgazdász, és egyéb
élősközlőket, aztán leküldte
őket az emberekre. A bolha
és a poloska csípett, a skor-
pió mart, a közgazdász pe-
dig, létrehozott egy Új Gaz-
dasági Paradicsomot.

Igy kezdődtek az emberi-
ség szenvedései.

(Leila)

—rózsahegy—

Két zárthelyi között

A csoport szemináriumra
készül. A teremben helyenként
füstfelhő száll az elmaradha-
talan „Dohányozni tilos” táb-
la felé, a tankönyvek szeré-
nyen meglapulnak a Fülesek,
divatlapok alatt. A békés,
időnként vitába átszapo be-
szélgetést a csengő megszólá-
lása sem zavarja.

Aztán belép a szeminárium-
vezető; gyors elrendeződés,
máris minden rendben.

Névsorolvasás: igen, igen...
mindenki itt van. Hát akkor
kezdjük.

— Miről is volt szó az el-
múlt szemináriumon?

Könnyű kérdés, hamar meg-
születik rá a válasz.

— Az előadás meddig ju-
tottak el?

Csönd.
— Ki ad most le?

Csönd. Most már kissé ide-
gebb a kérdező hang.

— Tegye fel a kezét, aki
ott volt a múltkor előadáson!

Az ártatlanság és a néma
áhitat szobrát lehetne meg-
mintázni a csoportról.

— Hát ki szokott egyálta-
lán, általában előadásra jár-
ni?!

Síri csönd.

— De a jegyzetet csak elol-
vasták!

Valahol egy szű perceg.

— Ezek után meg sem me-
rem kérdezni, hogy elolvas-
ták-e a kötelező irodalmat...

Vigyor, vihogás, harsány
röhög.

— Hát akkor mit csináljak
magukkal?!

Vége egyöntetű válasz csat-
lan:

— Tartsunk szünetet!!!

És ez a kis „vidám” sztori
csak azért szomorú, mert val-
óban megtörtént.

(Leila)

—rózsahegy—

MOZAIK

A jelek szerint ballagás is lesz az idén.
Kísérletképpen. Majd a jövő mutatja meg,
hogy az ötlet mennyire életképes. Mi most
csak képzeletben ballagunk.

Az alvás és a felvételi

Sietek az órára, azért sietek, mert már
hét óra van, fél óra alatt érek az egyetemre,
s jó, ha az ember fél nyolc körül már bent
ül a padban. Atnézem az anyagot, átismét-
lem az előző előadások anyagát — leg-
alábbis, az első év feljén így mondtuk. Az
a félóra nem számít, hiszen a felvételtkor
megfogadtuk, hogy mindig pontosan és
örömmel járunk majd be. Csak már felve-
gyenek. Mindent meg fogunk tenni. A fontos
az, hogy bejussunk. „Hiszen lelkiismeretlen-
ség úgy egyetemistának lenni, hogy éveket
ellőgök” — mondtuk. — „Ami rajtam mú-
lik, mindent el fogok követni. Végül is,
azért megyek az egyetemre, hogy tanul-
jak” — ezt is mondtuk. Aztán csodálkozunk
azon, hogy fél nyolc és háromnegyed nyolc
közül az elsőöknön és a takarítónöknön kívül
szinte senki sincs még az egyetemen. S mi-
re megtanulunk a kapun meghatóság nélkül
belépni, addigra arra is rájövünk, hogy
mégiscsak jó az a kis alvás reggel. Elég, ha
8 előtt tíz vagy mondjuk öt perccel itt va-
gyunk. Sőt...! Mert ugye, azért nem mind-
egyik oktatóról lehetne a pontosság szobrát
megmintázni?!

A ZH meg a szakma

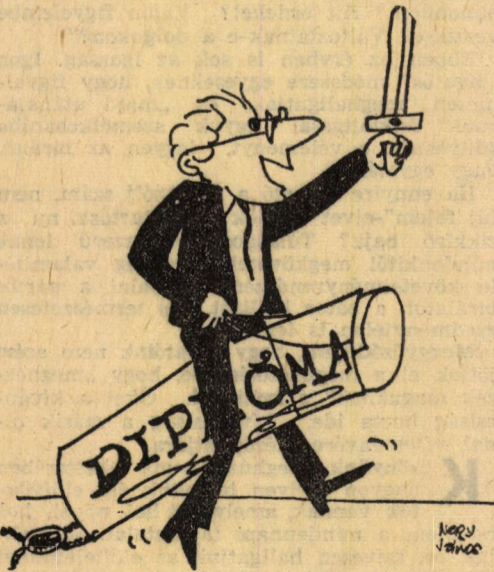
Hiába lesz ballagás, mi már nem közép-
iskolában vagyunk. Itt nem órák van, hanem
előadásom vagy szemináriumom, vagy vizs-
gám. Individualizálódunk. Magyarul: fejlő-
dik egyéniségünk. Nekem van előadásom,
nem csordában, pardon, nyájban vagyok, ha-
nem mint önálló, felnőtt, különálló, függet-
len és öntörvényű szubsztancia. Tehát én
döntöm el, mikor van előadásom, vagy vizs-
gám... A zárthelyimet viszont akkor írom
meg, amikor a hirdetőtáblára kifiratott. A
zárthelyi nem középiskolás dolgozat, arra
nagyon komolyan kell felkészülni. Vagy két
hétig tanulunk előtte, izgulunk, találgatjuk,
megütjük-e majd a középiskolás mércét.
Aztán jön a csalódás, vagy az öröm. Később
a zárthelyiből zéház lesz, először nagyozva,
aztán magától értetődően. Végül csak egy
olyan dolgozat, amit valahogy meg kell ír-
ni, lehetőleg úgy, hogy elfogadják. Szinte
minden teremhez, előadóhoz kapcsolódik
egy-egy meg nem oldott példa, vagy jól ki-
fejtett kérdés, egy vita vagy egy sikeres
vizsga. Ezekben a termekben voltak és van-
nak az egymástól oly különböző órák, ame-
lyek néha (viszonylag ritkán) érdekesek,
máskor közömbösek, és sokszor bizony —
unalmasak. Ilyenkor előkerül egy-egy új-
ság, szaklap, vagy könyv, persze a beruhá-

zások gazdaságosságáról vagy egyéb nyom-
tatvány, amely szintén kizárólag szakmai
jellegű. Hogy milyen szakmával foglalkozik,
az már más kérdés.

Órarend

Ez a gépelt papírlap mondja meg a fél-
év folyamán, hogy hová ballagjunk, melyik
teremben lesz előadásunk vagy óránk. Az-
tán lassan megtanuljuk, mikor hova kell
menni. Némi következtetést abból is le-
het vonni, mely termeket (azaz tantárgya-
kat) jegyzünk meg leggyorsabban. Az óra-
rendben pontosan benne van, hány óránk
van egy héten. Ez a bruttó óraszám. Büsz-
kén mondjuk, bölcsész, orvos, mérnök
kolégának, hogy már nekünk is van ennyi
meg annyi óránk. Sőt, olyan nap is akad,
amikor teljes 8 órát töltünk az egyetemen.
Akár ha dolgoznánk. (Aki valaha is dolgo-
zott, úgy értem, kétkézi munkát végzett, az
azért tudja, mekkora különbség van a kettő
között!) A nettó óraszám a ténylegesen meg-
tartott órák mennyiségét jelzi. A kettő —
a bruttó és a nettó —, hogy úgy mondjam
nem mindig esik egybe. Azt hiszem, kevés
dolog van, ami oly spontán örömet vált ki a
diákból, mint egy váratlanul elmaradó óra.
Ez igazi diáköröm. A maga pillanatnyiságá-
ban és múltandóságában is maradandó. Jól
esik emlékezni rá — magára az öröme. Úgy
tűnik azonban, hogy az elmaradó óra nem-
csak a diákot örvendeztetni meg, hanem
időnként a tanárt is. A bruttó és a nettó óra-
szám közti különbség erre enged következté-
telt.

— martin —

Ballagás — ahogy a rajzoló látja...

KÖZÖNSÉGSIKER

„Én egy analfabéta vagyok”

Ez volt a címe az előadás-
nak, de Sándor György pillan-
atok alatt bebizonyította,
hogy tud írni — és előadónak
is kiváló. A klubot megtöltő
kétszáz főnyi közönség sorai-

ban sok volt a vendég, kép-
viseltette magát a Színműve-
szeti Főiskola (Kovács István),
az Írószövetség (Csoóri Sán-
dor), a Rádió és Televízió —
de voltak jelen közgazdászok
is...

Szalay Károly, a Karinthy-
monográfia írója vezette be az
estet néhány mondatral. Ki-
emelte Sándor György egyik
fontos vonását, a közönséggel
kapcsolatot teremtő erőt. Er-
ről magunk is meggyőződhet-
ünk. Pár négyzetméternyi
színpadon, két ótszázas égő fé-
nyében közel két órán át tel-

jesen leköttötte a közönség fi-
gyelmét. (Talán mellékes mo-
mentum, de mindenképpen
jellemző: a szenvedélyes do-
hányosok közül is alig gyűj-
tött rá valaki a műsor alatt.)

Sajátos, nálunk kicsit szo-
katlan, groteszk humor eleve-
nedet meg az előadásban.
Nincs sok hagyománya, bár
Karinthy írásában ez a stílus
is megtalálható. Asszociációk-
ra épülő, intellektuális, ár-
nyalt humorával figyelemre
méltó Sándor György művé-
szete. A vérből Rajkin-paródia.
„A ház” című házidolgozat,
a Komlós-paródia, a morbid
„Nagyapám” mind eredetisé-
ggel teli szám, és jól illettek
műsorába a nem saját szerze-
ményű novellák is. (A hóhé-
ról, a korszorúzó diákokról.)

Az első rész után Hacki Ta-
más, a „Ki mit tud”-ból is-
mertté vált füttyös szórakoz-
tatta a közönséget. Bach h-
moll szvitjétől a Bartók népd-
alfeldolgozásig minden mű-
fajban bravúrosan adta elő a
fütty művészetével jól érve-
nyesülő műveket. Szörényi Le-
vente számának előadásával
arról is meggyőződött minket,
hogy kellemes hangja van.

A Sándor György-est olyan
siker volt, hogy ősszel, ha
újabb előadásra kerül sor, nem
kell majd különösebb propa-
ganda a klub széksorainak
megtöltéséhez.

—cserey—

FÜLIG Jimmy vizsgál

Tisztelt Kiráji Úr, Kedves
Kirájnő Asszony És A
Kedves Mama Öföságos-
sága

Soxomorú nap járta be kör-
ívével az ő égbolygát, amióta
haszatértem a Balaton part-
szegéjéről. Éccaka, a pihenés
óráiban retentés látományok
és sötétséges gondolatársítások
kínosznak. A statisztika tanszék
előtt látom magam szőnyeg
gyanánt, valódi üvekcsemem
van és a tanerők belém tör-
lik a lábkoszukat. De esz még
semi. Álmodtam tovább, hogy
a teológiai tanszék könyvjel-
zőnek használ a hajós köny-
vébe, pedig engem eccer már
jogerősen töröltek a világ ősz-
szes hajóskönyvéből.

Bizon a kilátásaim nem va-
lami székfűsek, mer meteróli-
kus nyelven szólva erős felhő-
zés várható, hejkenkét sziva-
taral, sőt utószivataral és erő-
teljes szélel, mej kifújja az
embert az egyedemről, ha
nem üt meg az alacson mér-
cét. Így most a gondok sötét
redői felhőzik homlokomat.
Szerencsére akad ety páratlan
igen rendes tanerő, aki időn-
ként meknyuktat, hogy nem
ojan főrő a kása, mint ahogy a
falra festik, volt már rá pre-
zident, hogy valaki átment ná-
la.

Raadásul itt az új ösztön-
díjreformáció, és mos minden-
ki azon töpreng, hogy ér-
demes e tanulni, vaty nem,
mer még senki se tudja, hogy
esz anyagilag mennyire ősz-
kökél.

Mivel a nyáron termelési
gyakorlaton fogom az egye-
dem hírnevét öregíteni, el-
mentem az én igen rendes
tanerőmhöz, hogy letegyek
nála ety elővizsgálatot. Érde-
kes tárgy esz a népgazdaság-
tervezés, a tanszék által for-
galmazott jegyzetek első kö-
tetének az a címe, hogy má-
sodik kötet. Valami kabala le-
het, mint a strandokon, ahol
nincs tizenhármass kabinet.
Na mindegy. Bementem a szo-
bába, köszöntem és diszkrétan
elmosojodtam, majd erőteljes
felszólításra húsztam egy té-
tel. Hejt foglaltam a tan-
erővel szemben, elolvastam a
tételt, méj lélegzetet vettem,
behunytam a szemem és el-
kezdtem írni. Asztán kinyit-
tottam, mert rámkibált a
tanerő, hogy ne firkáljam össze
az íróasztalát. Hát nem eife-
lejtettem ety papírt kirakni
magam elé? Mondtam neki,
ha már íjen jól elbeszélget-
tünk, nem adna egy másik té-
tel, mer esz nem tudom.

Adott. Érdekes eszt se tudtam.
De ekkor már rám kerüle a
sor, mert az előttem felelő
után csak úti porsza az ajtó,
ami kétségtelenül rossz előjel.
Gondoltam, tetszeni fok neki,
ha valami frapáns dologgal
kezdek. Van ety markszista
szólásmondás az angol nyelv-
könyvben, úy szól, hogy em-
ber tervez, isten végez. Leg-
alább lássa, hogy nem csak az
előadások anyagára támaszko-
dom, sőt arra egyáltalán nem
támaszkodom, mert még fe-
bruárban elvesztetem az elő-
adások hejzinterének kódolá-
sát. Hát eszt a mondást bele-
szőttem a tételbe. Ere kiborult
a székből. Nem is csodálom,
elég vacak székeket gyártanak
erefelé. De aszér éreztem,
hogy valami nincs rendben,
mert szemében aszt a gyanús
csilogsát látam, amit asz én
közreimben pofonok szoktak
követni. Hát jó, ha nem megy,
hát nem megy—gondoltam
magamban és csilingelő han-
gon megszólaltam, ugyan tes-
sek adni már egy harmadik
tételt hiszen ety szimfónia is
három tételből áll. Aszt mon-
dta, hogy asz én felelésemről
sok minden eszébe jutott, csak
ety szimfónia nem, és jőjjen
máskor. Mondtam neki, hogy
ne feszéjjeze magát, nem tart
fel, ráérek. Ere megin kibo-
rult a székből. Udvariassan fel
akartam segíteni, de azt kia-
bálta, hogy hosszá ne nyúl-
jak, inkább ad ety kettést. És
beira ety kettést.

A vizsgálat után Piszok Al-
frédrel ebédeltam, akit csoport-
társai, a megfelelő embert
a megfelelő hejre mozgalom
keretében megválasztottak
tisztaságsfelelősnek. Kiuult
közzötünk a barátság, elvékre
kolleginák vatyunk, vaty mi a
szősz, félre kel teni a kicsines
pofoszkodásokat és át kel en-
gedni asz időt asz egészséges
szakmai vitáknak, amejek a
köziskanászok értékét jelzik,

KÖZ gázos mondások

Aki másnak vermet ás, az
társadalmi munkás.
Ne fessd az ördögöt a falra,
mert végül még tényleg nála
vizsgázol...

Jön még kutyára új ösztön-
díjrendszer.
Egyszer van Pest-Budán
filó államevizsga. Hálistennek!
Nem zörög az index, ha
nem vágják utánad.
Közös előadásnak turós a
látogatottsága...

Ki korán kel, azt rugják ki
legelőnek.

KÖZGÁZ KARESZ elmékedései

Furcsa vízióm volt az éjjel.
Almomban felkeresett a köz-
gáz-illetőségű svábbogarak
háromtagú reprezentatív kül-
döttsége, és felkért érdekeik
képviseletére. Megbízatásom
abból áll, hogy tiltakoznom
kell a genfi megállapodások
semmitbe vételével ellenük
folytatott értelmetlen vegyi-
háború ellen. Közölték, hogy
ők már az első két nap alatt
begyűjtötték a télire való Ge-
zarolt, és a vegyszer csak
nekünk kellemetlen. Másrészt,
megkértek, hogy arra a né-
hány kábítószert meg szállítottra,
akiket mámoros állapotban a
fal mellett találnak, szíves-
kedjenek felhívni az INTER-
POL figyelmét.

Sz. I. J.

—farkasházy—

KÖZGAZDÁSZ

A Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja
Megjelenik kéthetenként, a tanulmányi időszak alatt.
Felelős szerkesztő: Fákken PÁL.
Szerkesztőség: Budapest, IX. Dímtyrov tér 8. III. 331.
Telefon: 136-850/138 mellék
Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat
Készül a Szikra Lapnyomdában